

(א) אהבת הורים וילדים

אהבת הורה לילד צריכה לבוא לידי ביטוי ברצון של ההורה להעניק, לאהוב את הילד, לא רק לקבל פיצוי לעצמו "כאוביקט" שאוהבים אותו אלא לאהוב את הילד עצמו ולא את הילד (הילדי) שבאב!"

"אהבת הילד עצמו היא גם באה מתוך וגם באה לידי ביטוי באמון ביכולות ובערך של הילד! אם... (וזה לא מספיק להאמין בליבי...) אלא בגלוי להביע לפני הילד כדי לעורר ולטעת בילד אמון שיש לו ערך, שיש לו תקווה שהוא ממלא תפקיד במערך המשפחתי."

"כדי להגיע לקשר בצורה שלמה צריך לתת לילד אפשרות בכל גיל להביע את מה שהוא חושב, את דעתו על הענין. זה לא אומר שיש לו קול "הצביע", אלא זכות להביע. מה זה נותן?"

אם אתה כאבא, כהורה או כמחנך מבין אחרת מהילד, הוא יוכל לקבל את דעתך, לא כ"התגברות עליו", לא כניצול "עודף כוח" או "יתרון רוחני", אלא יבין שיש קו מחשבה אחר, לאבא קו מחשבה אחר וממילא גם הוא יבין שאבא מבין יותר ממנו ועליו לקבל את דעת אבא!" כי הוא מבין מצד טבעו שיש היררכיה מעליו, כי הוא גם שואף לזה!

"זה צריך להיות מוסבר באחד משני אופנים:

או באופן שהילד יהיה מסוגל להבין את ההכרעה או להבין שהאחריות מוטלת יותר על האבא כהורה בקשר להחלטה."

"יונניח שרועי (בכתה ב') "התפשט בכתה" ואמרו לאבא יאיר שרועי "היפראקטיבי!" ההורה יכול לפנות לרועי בגערה, לצעוק, להכות וכל מיני דברים שהמשמעות "דרך הרגלים"... תבין שאני כועס עליך... אבל יש לילד סיבות שההורה לא יודע!, למה לכעוס? לכן הדבר הראשון הוא לא לקבוע עבור הילד, אלא לשאול אותו!

אם ילד מזיק לעצמו, אין צורך להסביר לו... אם הוא רוצה "לקפוץ מהגג" יש להצילו, אבל במידת היכולת יש לשאול אותו למה?

ואני לא בטוח שהילד "היפראקטיבי!" הילד רוצה למצוא חן בעיני החברים שלו... כיוון שעל ידי זה הוא משעשע אותם והם צוחקים! הוא חושב שהוא "קונה" לו מקום בחברה. אבא שבאמת אוהב את הילד לא יכעס עליו במקרה זה, אלא יבין שלילד יש חוסר חברתי, נפשי. לכן זה מתבטא... ב"היפראקטיבי"...

אם יש לו חוסר צריך למלא אותו. להדריך את הילד שיכול למצוא מקום בחברה באמצעים חיוביים ולהיות מוכן לעזור לו בזה, למשל אם יסבירו לו שהחברים צוחקים כשהוא משתולל... צוחקים ממנו! כי הוא הסכים להיות ליצן הכתה! "למה הסכים להיות ליצן הכתה? אתה יכול להיות במקביל תלמיד טוב לפחות במקצוע אחד ולהתבטא ולקבל את הכרת החברים."

האבא... המשיך והקשה: "אני מוכרח להגיד לך את האמת ולהתיצב נוכח ה"עובדה"... הילד שלי הוא "היפראקטיבי!"

הרב פיזם: ... "למה אתה קורא לו "היפראקטיבי". תגיד שהוא אקטיבי! תגיד שהוא רחוק מלהיות "פלגמטי". כשהנקודה היא למה להתחסס למצב שלו כדבר שלילי ולא כנקודת מוצא למשהו מאוד חיובי!"

... "משל ביהלם... ואיך משיגים אותו! יורדים למערות מתחת לאדמה! וכשמתאמצים מספיק ב"ה, יש סיכוי למצוא יהלם!"

כל ילד יהודי הוא יהלם, השאלה כמה אנו מתאמצים לגלות את היהלם. זה סוד הטיפול! "בהשגחה פרטית רבע ש. לפני שנכנס יאיר היתה לרב פיזם שיחה עם תלמיד יותר מבוגר מרועי במצב דומה. תלמיד שעשה המון מאמצים לפני שנה לקבל "דמות חיובית" קבל ציונים טובים ובנה לעצמו מקום בחברה. עכשיו התחיל להיות גורם מפריע מצחיקן, ליצן ויורד מהמדריגה שהגיעה אליה לפני שנה!"

"יכולתי לומר שההתנהגות "לא בסדר ועליו לשנות את דרכיו" באופן של גערה ואין ספק שהייתי צודק (לפחות בעיני עצמי)."

"במקום זה שבחתי אותו על התנהגותו לפני שנה, הערך שאני, יגאל פיזם, מחשיב, ושהוא בחור טוב בעיני! הסברתי לו שלדעתי "ההתנהגות שאינה הולמת" נובעת מרצונו להיות מקובל בחברה לא בגלל שהוא באמת "מין ילד כזה" ואז נכנסתי אותו לדיון בעיני מי בחברה הוא רוצה למצוא חן והאם זו החברה שהוא רוצה או שהוא רוצה הכרה חברתית?" "ואם כן מתוך הניתוח הזה עלה שבאמת החבריה האלו שמחפשים את הליצנות, יותר קל להם "לפרגן לו" כי הוא מספק להם את "הסחורה". הוא השובב שרץ לפני המחנה!"

Rachel Gitai Ph.D
Human Behavior

מנחם מנדל בייליס 3 דירה 4 כרמליה, חיפה
טל: 04-8372684 טל/פקס: 04-8387082
מוהליבר 9 קרית שמואל 04-8710816
Email: ypzen@013.net.il
www.gitai-pizem.co.il/dr-rachel

ד"ר רחל גיתאי-פיזם
מדעי ההתנהגות

בס"ד